

T e c h n i c k á u n i v e r z i t a v L i b e r c i

Hospodářská fakulta

Studijní program: B6208 – Ekonomika a management

Studijní obor: Podniková ekonomika

Účetnictví a audit obce Nová Paka za rok 2004

Accounting and auditing of the municipality Nová Paka in the year 2004

BP – PE – KFÚ 2006 01

ALENA BEDRNÍKOVÁ

Vedoucí práce: Ing. Martina Černíková, Katedra financí a účetnictví

Konzultant: Ing. Květuše Podlipná, vedoucí Finančního odboru města Nová Paka

Počet stran: 43

Počet příloh: 10

Datum odevzdání: 12. května 2006

Prohlášení

Byla jsem seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti TUL. V tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím bakalářské práce a konzultantem.

V Liberci dne

Podpis:

P o d ě k o v á n í

Na tomto místě bych ráda poděkovala paní inženýrce Martině Černíkové za inspirující a odborné vedení při psaní mé bakalářské práce. Dále děkuji paní inženýrce Podlipné a paní Aleně Bedrníkové (hlavní účetní města Nová Paka) za ochotné poskytování informací a veškerých potřebných materiálů. Bez jejich pomoci bych tuto práci nemohla napsat.

Resumé

Cílem této bakalářské práce je přiblížit hospodaření a základy účetnictví územních samosprávných celků a odkrýt největší rozdíly při porovnání s účetnictvím podnikatelských subjektů. Dále by měla objasnit kontrolu hospodaření obcí a zdůraznit nejdůležitější zákony, které tuto oblast regulují. Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část je tedy věnována problematice účetnictví územního samosprávného celku, dále jeho rozpočtu a rozpočtové skladbě. Ve stručnosti se také zabývá základní charakteristikou obce a jejími orgány. V poslední části teoretického úseku je popsána kontrola hospodaření obce, kterou lze nazvat audit obce. Praktická část je zaměřena na hospodaření obce Nová Paka v roce 2004. Zabývá se jejím rozpočtem a jeho složením a popisuje průběh a výsledky kontroly hospodaření města. Poslední kapitola se stručně zmiňuje o problémech, které město Nová Paka v současné době řeší.

Summary

The goal of this bachelor work is to put near the management and the basics of accounting of the municipalities and to uncover the biggest differences in comparing with the accounting of the business firms. The work should make the control of municipal management clear and emphasize the most important legislation that regulate this field. The work is divided in theoretical part and practical part. The theoretical part is centred on problems of municipal accounting, below on the municipal budget and the budget structure. This part deal in brief with basic characteristic of municipality and its authorities. In the last part of theoretical passage there is described the control of municipal management that can be called auditing. The practical part is centred on the management of the town Nová Paka in the year 2004. This part deals with the budget of the town and the structure of budget and it describes the process and results of the audit. The last chapter mentions in brief the problems which solve the town Nová Paka on the present.

Klíčová slova

audit účetní závěrky
auditorská zpráva
hlavní činnost obce
hospodářská činnost obce
kontrola hospodaření obce
obec
orgány obce
rozpočet obce
rozpočtová skladba
účetnictví obcí
územní samosprávný celek

Key words

accounts final audit
audit report
principal activity of municipality
economic activity of municipality
control of municipal management
municipality
local authorities
municipal budget
budget structure
municipality accounting
municipality

Seznam zkratk a symbolů

apod.	a podobně
ČR	Česká republika
DPH	daň z přidané hodnoty
HČ	hospodářská činnost
MěÚ	městský úřad
např.	například
P	příjmy
PO	právnícká osoba
ROPO	rozpočtová organizace, příspěvková organizace
str.	strana
tř.	třída
tzn.	to znamená
ÚSC	územní samosprávný celek
V	výdaje
ZBÚ	základní běžný účet

OBSAH:

Klíčová slova.....	8
Seznam zkratk a symbolů	9
Úvod.....	11
1. Základní charakteristika obce a její orgány	12
1.1 Základní charakteristika obce jako článku územní samosprávy po 1989	12
1.2 Vybrané pravomoci obce a její orgány.....	13
2. Legislativní problematika	14
2.1 Důležité zákony související s obcemi, jejich účetnictvím a auditem	14
3. Základní principy účtování obcí a problematika DPH.....	15
3.1 Účtování o hospodářské činnosti	16
3.2 Účtování o hlavní činnosti	18
3.2.1 Uzavírání účtů.....	20
3.2.2 Otevírání účetních knih	22
3.3 Problematika DPH.....	23
4. Rozpočet a audit obce.....	23
4.1 Rozpočet obce.....	24
4.2 Rozpočtová skladba.....	25
4.3 Audit obce	27
5. Město Nová Paka	29
5.1 Organizace zřízené městem Nová Paka.....	31
6. Účetnictví obce Nová Paka	32
6.1 Účtování o hospodářské činnosti a stanovení daně z příjmů.....	32
6.2 Účtování o hlavní činnosti.....	34
7. Rozpočet a rozpočtová skladba města Nová Paka v roce 2004	33
8. Kontrola hospodaření a audit účetní závěrky města Nová Paka	36
9. Problémy města Nová Paka	38
Závěr.....	39
Seznam použité literatury	40
Seznam příloh.....	41

Úvod

Dnešní doba nám nabízí velké možnosti. Upoutávají nás exotická místa, která jsou najednou dostupná, ale také příběhy lidí, kteří se plně realizovali ve své práci, a jejichž úspěch touží mnozí napodobit. To stojí spoustu času a energie. Věnovat se pak ještě nějaké jiné činnosti je takřka nemyslitelné. Tímto způsobem si vysvětluji, a také omlouvám, nezáměr velké části veřejnosti o záležitosti obce, ve které bydlí. Je to škoda, protože obec má na starost mnoho oblastí, které by obyvatelé mohli, díky poměrně snadnému přístupu k zastupitelům města, svými nápady vylepšit či změnit.

Já se snažím mít přehled alespoň o základním aktuálním dění v obci, což mi ulehčuje informace od zaměstnanců úřadu a vlastní iniciativa v podobě navštěvování jednání zastupitelstva, která jsou každému občanu přístupná. Zajímám se o problémy, které městské zastupitelstvo řeší, o oblasti, které obec obhospodařuje a o aktivity, které vyvíjí.

Po získání základních znalostí o účetnictví podnikatelských subjektů, mě začalo zajímat, jak vlastně o svém hospodaření účtují obce. Účetnictví mě oslovilo, protože hraje důležitou a nezastupitelnou roli v každém podnikajícím (hospodářském) subjektu a je oblastí, která, jak věřím, má před sebou velký rozvoj a změny. Chtěla jsem zjistit, jaké nástroje, metody a postupy k zachycování svého hospodaření obce používají a do jaké míry se jejich účetnictví liší od toho, které vedou podnikatelské subjekty.

Rozhodla jsem se tedy, napsat na toto téma bakalářskou práci, jejímž cílem je zdůraznit odlišnosti účetnictví obcí a podniků a podrobněji rozebrat úlohu rozpočtu obce. O základních principech účetnictví, jeho zásadách a postupech se v práci nezmiňuji. Dále jsem se soustředila na problematiku kontroly hospodaření obcí. Jako praktický příklad jsem použila hospodaření obce Nová Paka v roce 2004.

1. Základní charakteristika obce a její orgány

V první kapitole jsem se věnovala objasnění pojmu „obec“. Velmi stručně zdůraznila změny po roce 1989, uvedla pravomoci, které dnes obcím náleží a orgány, které má právo vytvářet.

1.1 Základní charakteristika obce jako článku územní samosprávy po 1989

Dlouhá etapa českých dějin, která byla poznamenána vládou komunistické strany, představovala mnoho různých bolestivých zkušeností. Jednou z nich byla i zřetelná centralizace moci, která umožňovala takřka neomezenou komunistickou vládu. Soustava místních územních orgánů byla pouze otrokem centralizované vlády. Po roce 1989 se událo mnoho změn, z nichž jednou bylo znovuoobnovení územní samosprávy. Byly vytvořeny ekonomické a právní předpoklady pro fungování územní samosprávy a obec se tak stala samostatným právním a ekonomickým subjektem, základním článkem územní samosprávy.

Díky zákonu o obcích, který definuje obec jako základní územní samosprávné společenství občanů tvořící územní celek, který je vymezen hranicí území obce [1] , se mohou svobodně, zpravidla na základě místního referenda, slučovat nebo rozdělovat. To s sebou bohužel přineslo jev malých zadlužených obcí, které mají nedostatek finančních prostředků na investiční akce, malý objem rozpočtu a potýkají se s problémem nízké soběstačnosti. Tato skutečnost, v menší míře, přetrvává dodnes.

Oblast hospodaření obcí, na kterou se v mé práci zaměřuji, prošla také velkými změnami. Struktura příjmů a výdajů, tedy rozpočet obcí, který je základem jejich finančního hospodaření, se postupně měnila a v malé míře mění dodnes. Posilují se vlastní příjmy rozpočtů, což vede k podstatnému zvýšení finanční soběstačnosti obcí.¹

¹ PEKOVÁ, J. *Hospodaření obcí a rozpočet*. 1. vyd. Praha: Codex Bohemia, s.r.o., 1997. str. 7

1.2 Vybrané pravomoci obce a její orgány

Obec v ČR rozhoduje na svém území o programu svého rozvoje, tzn. zajišťuje například hospodářský, sociální a kulturní rozvoj a stará se o tvorbu a ochranu životního prostředí.

Mezi její pravomoci patří například:

- volba orgánů obce a vyhlašování místního referenda,
- uzavírání dohod o změně hranic obce,
- rozhodování o členství obce v dobrovolném svazku obcí,
- vydávání obecně závazných vyhlášek,
- sestavování rozpočtu a závěrečného účtu hospodaření za uplynulý kalendářní rok,
- zřizování dalších peněžních fondů (většinou fond rezerv a rozvoje),
- hospodaření s obecním majetkem (movitým i nemovitým),
- zakládání a zřizování nebo rušení organizací (např.: ROPO),
- volba a stanovení vybraných druhů místních poplatků.

Jelikož obec rozhoduje o mnoha záležitostech, které se týkají jejich obyvatelů a v České republice funguje demokracie, musí mít pochopitelně občany volený orgán. Tím je u nás zastupitelstvo, které má různý počet členů, podle velikosti obce. Zastupitelé pak mezi sebou volí radu města a starostu, který je, spolu se svými zástupci – místostarosty (ve statutárních městech náměstci primátora), v jejím čele. Zastupitelé rozhodují o rozpočtu, hospodářské strategii obce, o výše uvedených bodech a stanovují různé cíle a nástroje k jejich dosažení

Je pochopitelné, že proto, aby mohla obec fungovat a plnit cíle, které zastupitelstvo vytyčilo, musí mít výkonný orgán (i rada města je výkonným orgánem). Ten je tvořen především odbory s placenými (jmenovanými) zaměstnanci, jejichž nejvyšším nadřízeným, mohli bychom říci manažerem, je tajemník. Počet odborů je též závislý na velikosti obce. Ta musí tvořit ze zákona také poradní a kontrolní orgány, a to finanční a kontrolní výbor zastupitelstva. Zřízení dalších výborů je dobrovolné. V praktické části této práce je uveden konkrétní příklad různých odborů, výborů a komisí města Nová Paka a v příloze č. 1 je graficky znázorněna organizační struktura městského úřadu.

Veškerá administrativní a organizační činnost se vykonává na obecním úřadě. Zde sídlí starosta, jeho zástupci, tajemník a pracovníci odborů. Obecní úřad se ve městech nazývá různě. Městský úřad, magistrát, úřady městských obvodů a městských částí.

2. Legislativní problematika

V této podkapitole výčtem a krátkým popisem stručně shrnuji některé zákony, které souvisejí s tématem této bakalářské práce. Sloužily mi jako důležitý zdroj informací, k prohlubování znalostí a ucelování představ o dané problematice.

2.1 Důležité zákony související s obcemi, jejich účetnictvím a auditem

- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním řízení)

Tento zákon charakterizuje obec, její práva, povinnosti, orgány, samostatnou a přenesenou působnost a je zde seznam statutárních měst. Dále pojednává o obecně závazných vyhláškách a nařízeních obce a jejich evidenci a upravuje názvy obcí, ulic, veřejných prostranství, číslování budov, znak a vlajku a možnosti sloučení či rozdělení obcí. Stanovuje, kdo je to občan a jaká má práva. Jsou zde zmíněny podmínky, za kterých musí mít obec své hospodaření přezkoumáno auditorem (§42). [10]

- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví ve znění pozdějších předpisů

Obce mají jako samostatný správní celek povinnost vést účetnictví. Tento zákon slouží jako takový obecný základ, kde jsou napsána pravidla účtování každého hospodářského subjektu, který je právnickou osobou. Zabývá se účetními doklady, zápisy, knihami, opravami, oceňováním majetku a dalšími záležitostmi, které jsou společné každé účtující jednotce. [11]

- Vyhláška č. 505/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zák. č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou územními samosprávnými celky, příspěvkovými organizacemi, státními fondy a

organizačními složkami státu, ve znění vyhlášky č. 477/2003Sb., vyhlášky č. 549/2004Sb., a vyhlášky č. 401/2005 Sb.

Tato vyhláška, jak je patrné i z jejího názvu, se již přímo zabývá účetnictvím obcí, tedy územních samosprávních celků. Je zde stanoven rozsah účetní závěrky a obsahové vymezení jejích položek, směrná účtová osnova a účetní metody i s jejich použitím. [12]

□ Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

Velmi důležitou částí finančního hospodaření obcí, stejně jako u mnoha dalších podniků, je rozpočet. Jeho tvorbu, postavení, obsah a funkci pro obce stanovuje tento zákon. Dále se zde upravuje zřizování nebo zakládání právnických osob územních samosprávných celků. [13]

□ Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty

Tento zákon upravuje problematiku DPH pro všechny subjekty, které jsou k ní povinni. Z paragrafu číslo 5 vyplývá, že i veřejnoprávní subjekty jsou za jistých podmínek povinny vyúčtovávat DPH. Podrobněji se tomu budu věnovat v podkapitole 2.2.3 [14]

□ Zákon č. 420/ 2004 Sb, o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí [15]

3. Základní principy účtování obcí a problematika DPH

Obec je samosprávním jednotkou, která hospodář, má určité příjmy a výdaje, náklady a výnosy, vlastní majetek, je zaměstnavatelem, využívá různých služeb a nakupuje potřebné zásoby. Zároveň je veřejnoprávní organizací, která má za úkol zabezpečovat co nejlépe blaho svých občanů v oblasti kultury, vzdělání, sportu, zdraví, bydlení a komunálních služeb. Její činnost zasahuje i do sociální sféry a bezpečnosti a veřejného pořádku. Jako taková má tedy úzké vazby ke státu a systému veřejných rozpočtů, což se projevuje i v odlišnostech v účtování oproti podnikatelským subjektům.

Činnost obce můžeme dělit do takových dvou velkých částí, které se různě odráží ve způsobu jejího účetnictví. Jednou je hlavní činnost, pro kterou byla účetní jednotka

zřízena, a která je vymezena zvláštním právním předpisem, zřizovací listinou, statutem, stanovami nebo jiným obdobným dokumentem. A druhou je hospodářská činnost, kterou se rozumí činnosti stanovené zvláštním právním předpisem, například doplňková, vedlejší, podnikatelská a jiná, nebo činnosti stanovené zřizovatelem ve statutu, zřizovací listině, apod.²

Základní právní předpisy, kterými se řídí vedení účetnictví územních samosprávných celků od 1.1.2006 jsou:

1. Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů
2. Vyhlášky č. 505/2002 Sb., kterou se provádějí....., ve znění vyhlášky č. 477/2003Sb., vyhlášky č. 549/2004Sb., a vyhlášky č. 401/2005 Sb.,
3. České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují dle vyhlášky č. 505/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů č. 501 až č. 522, ve znění platných změn od 1.1.2006. [2]

3.1 Účtování o hospodářské činnosti

Oblast hospodářské činnosti obcí stále není zcela jasně legislativně vymezena. Existují totiž tři termíny, s nimiž zákony operují, a které se k této činnosti určitým způsobem vztahují. Zároveň jsou konfrontovány s povinností obce pečovat o všestranný rozvoj svého území a potřeby svých občanů [10], což vyvolává mezi odborníky v určitých případech dohady o náplni hospodářské činnosti obcí. Zmiňované tři termíny jsou:

- hospodářská činnost,
- ekonomická činnost,
- podnikatelská činnost neboli podnikání.

Pojem hospodářská činnost je nejhojněji používaný v odborné literatuře i mezi pracovníky ve veřejné sféře. Proto jsem se rozhodla používat ho i v této práci. Hospodářská činnost umožňuje získat další finanční prostředky na posílení rozpočtu a její sledování musí být

² Vyhláška č. 505/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví §23 (1) b)

oddělené od rozpočtové části. Každá obec sama rozhoduje, v jakém rozsahu ji bude vykonávat. O hospodářské činnosti obec účtuje, s mírnými rozdíly, stejně jako podnikající subjekty. Ve směrné účtové osnově pro územně samosprávné celky proto najdeme nákladové účty třídy 5 a výnosové ve třídě 6, díky kterým obec na konci roku ve výkazu zisků a ztráty zjistí svůj výsledek hospodaření z hospodářské činnosti a vypočítá daň z příjmu právnických osob. Výsledek se pak promítne do rozpočtu nejpozději ke konci kalendářního roku. Pohyb peněžních prostředků se sleduje na bankovním účtu 241 – Běžný účet. [1]

Ekonomická činnost je termín, který se nachází v zákoně o dani z přidané hodnoty a je zde přímo definován. V zásadě by se dal použít jako synonymum k hospodářské činnosti, ale nepoužívá se tak často. Je však důležité, aby odpovědné orgány obce věděli, co se ekonomickou činností myslí, protože jim to umožní určit povinnost přihlášení k dani z přidané hodnoty.

Podnikání je jasně definováno obchodním zákoníkem a pokud obec splní podmínky definice podnikatele, dané tímto právním předpisem, může vyvíjet podnikatelskou činnost. Dříve panoval názor, že by si obce měli zřizovat živnostenské listy, aby mohli vykonávat určité činnosti. Přineslo to však mnoho zmatků a dnes je již tato praxe viděna zřídka.

Výše jsem zmínila konfrontaci popsaných termínů se zákonem o obcích. Není totiž jasné, jaké činnosti lze zahrnout do povinností obce všestranně pečovat o rozvoj svého území a o potřeby svých občanů, a jaké už jsou hospodářskou činností, kterou musí obec průčítovat na účtech tříd 5 a 6. Pokud například obec obhospodařuje své lesy a občas prodá dřevo, které je třeba v rámci jeho udržování vytěžit, jedná se o hospodářskou činnost (výnos) nebo o péči a rozvoj území obce, tedy o povinnost obce? Otázky spojené s hospodářskou činností řeší často obce individuálně s odborníky.

3.2 Účtování o hlavní činnosti

Hlavní činnosti obce jsou ty, kvůli kterým byla zřízena a souhrnně a stručně bychom je mohli nazvat činnosti v oblasti veřejné správy. Účtuje se o nich podle směrné účtové osnovy (příloha č.2), jejíž členění a číslování je pro obce závazné. Najdeme v ní roztríděné syntetické účty, ke kterým si obec dle vlastních potřeb vytváří účty analytické. Účetnictví v rámci hlavní činnosti obce, které se nazývá rozpočtové účetnictví, má oproti účetnictví podnikajících subjektů řadu rozdílů, které popisují v následujících odstavcích.

Rozpočtové účetnictví poskytuje komplexní přehled o příjmech a výdajích a podklady pro zjišťování výsledků plnění rozpočtů územních samosprávných celků. Dále informuje o používání peněžních prostředků při zabezpečování činností uskutečňovaných v rámci působnosti jejich organizačních složek.³

Jelikož je obec v ekonomické sféře rozdílná od ostatních hospodářských subjektů, a to jak svým postavením, tak funkcemi, respektuje její účetnictví jiné sledování nákladů, výdajů a příjmů. Výnosy v rámci hlavní činnosti netvoří. Většina výdajů obcí směřuje do nevýrobní sféry, jako například do oblasti sociálního zabezpečení, kultury, zdravotnictví, školství a životního prostředí. Jsou stanoveny v rozpočtu a roztríděny podle rozpočtové skladby (viz. kapitola 4.2). Účtuje se o nich v okamžiku, kdy dojde k odčerpání finančních prostředků z bankovního účtu. Z profinancovaných výdajů lze posuzovat a charakterizovat plnění rozpočtu a zároveň provádět hodnocení a kontrolu využívání peněžních prostředků obce. Je tedy velice důležité sledovat pohyby financí na účtech.

Územní samosprávné celky mohou účtovat o výdajích a příjmech na příslušných bankovních účtech rozpočtového hospodaření a účtech peněžních fondů několika způsoby, které se rozlišují především podle oddělených finančních okruhů. Obec může pracovat pouze s jedním základním běžným účtem (231 – Základní běžný účet) v rámci jednoho finančního okruhu. Takže se z tohoto účtu platí výdaje a zároveň se na něj připisují příjmy. Je to způsob, který používají zejména menší obce. Druhým způsobem je vedení výdajů a

³ Nováková, Š., *Výklad účetnictví obcí*. 1. vyd. Praha: INTES, 2001, str. 59

příjmů na odlišných bankovních účtech. V tomto případě se ze základního běžného účtu převádějí peníze na 232 – Vkladový výdajový účet a 235 – Příjmový účet a na těchto účtech se pak uskutečňují výdaje a inkasují příjmy. Dvoukruhový způsob vyžaduje provádění vzájemné konsolidace účtů při použití odpovídajících konsolidačních položek rozpočtové skladby. U obou způsobů musíme mít příjmy a výdaje zachyceny zároveň na účtech 217 – Zúčtování příjmů ÚSC a 218 – Zúčtování výdajů ÚSC, abychom mohli správně určit výsledek rozpočtového hospodaření na účtu 933 – Převod zúčtování příjmů a výdajů z minulých let. [1]

Směrná účtová osnova pro obce, která je přílohou vyhlášky č. 505/2002 Sb., se liší od té, kterou běžně používají podnikající subjekty především v účtové třídě 2 a 4. Již z názvu účtové třídy 2 – Vztahy ke státnímu rozpočtu, k rozpočtu organizačních složek státu, k rozpočtu územních samosprávných celků a rozpočtové a ostatní finanční účty - je jasně patrné napojení municipálního rozpočtu na jiné rozpočty, včetně státního. Zároveň jsou zde účty, které propojují obce s rozpočtovými a příspěvkovými organizacemi, jejichž je zřizovatelem (například: 213 – Poskytnuté příspěvky a dotace příspěvkovým organizacím). Čtvrtá účtová skupina je velice zajímavá tím, že zde územní samosprávné celky účtují náklady, které souvisí s provozováním její hlavní činnosti. Náklady tedy považujeme za základní ukazatel jejího provozu. Nejedná se o účty výsledkové ale rozvahové aktivní. V průběhu roku se na ně, převážně v souvztažnosti s účty „Materiál na skladě“, „Pokladna“, „Ceniny“, „Bankovní účty“, „Ostatní závazky vůči zaměstnancům“ a „Financování výdajů územních samosprávných celků“, účtuje na straně má dáti. [1]

Další specifikum v účetnictví obcí je devátá účtová třída, která má název „Fondy, hospodářský výsledek, dlouhodobé úvěry a půjčky, rezervy, závěrkové a podrozvahové účty“. Fondy územních samosprávných celků se rozdělují do dvou účtových skupin (majetkové, finanční a peněžní fondy) a představují zdroje krytí. Je pouze na rozhodnutí zastupitelstva obce, zda a kolik fondů založí. Majetkové fondy vyjadřují vlastní zdroje krytí dlouhodobého a krátkodobého obecního majetku. Fondy finanční a peněžní se tvoří z přebytku rozpočtového hospodaření. Fond rezerv a rozvoje je důležitý zejména při pokrytí nedostatku peněžních prostředků, vznikne-li nesoulad mezi plněním příjmů a výdajů a jako rezerva pro budoucí a plánované investiční nebo neinvestiční akce. Jde o

účelový peněžní fond a jeho peněžní prostředky se evidují na účtu 236 – Běžné účty peněžních fondů, nebo je obec může ponechat na ZBÚ.⁴ Dalším účelovým fondem, který obce mohou vytvářet a také tak často činí, je fond kulturních a sociálních potřeb. Na ten lze převádět peněžní prostředky buď z rezervního fondu, z dosaženého přebytku hospodaření či z použitelných příjmů během roku. Je zajímavé, že pokud obec z tohoto fondu poskytne pracovníkům nějaké výhody, například v podobě finančních bonusů k platu, jedná se o požitky, které se nezdaňují. [17]

3.2.1 Uzavírání účtů

Uzavírání účtů obce je také specifickou částí jejího účetnictví, která je odlišná od účetnictví podnikatelských subjektů. Pro tyto účely slouží již zmíněná devátá účtová třída. Proces uzavírání účtů představuje:

- a) uzavřít účty vztahující se k rozpočtovému hospodaření
- b) uzavřít výsledkové účty
- c) uzavřít rozvahové účty.

Nejprve se budu tedy věnovat uzavírání účtů vztahujících se k rozpočtovému hospodaření. Zde musí účetní jednotka dávat pozor na rozdílné uzavírání v příjmové a výdajové oblasti. Konečné stavy rozpočtových příjmů, které jsou zachycené na účtech 215 a 216, což je zajištěno díky účetním operacím, které ÚSC provádí na konci každého měsíce, se převádějí na konci účetního období ve prospěch účtu 965 – Saldo příjmů a výnosů. Schématicky se tato operace dá zachytit následovně:

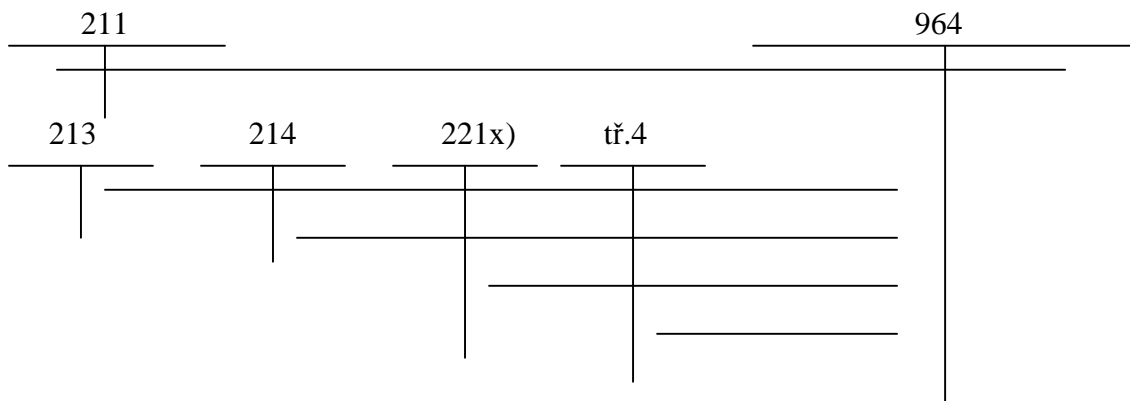
215	216	965

zdroj: Nováková, Š., *Výklad účetnictví obcí*. 1. vyd. Praha: INTES, 2001., str.162

⁴ Nováková, Š., *Výklad účetnictví obcí*. 1. vyd. Praha: INTES, 2001, str. 157

Konečné stavy rozpočtových výdajů se zachytí na účtu 964 – Saldo výdajů a nákladů. Zůstatek účtu 211 se převede ve prospěch uzávěrkového účtu a zůstatky účtů 213, 214 a účtů účtové třídy 4 naopak na vrub.

Schéma účtování konečných stavů rozpočtových výdajů tedy je:

zdroj: Nováková, Š., *Výklad účetnictví obcí*. 1. vyd. Praha: INTES, 2001., str.163

x) Přichází výjimečně v úvahu v případech realizace investičních výdajů krytých formou subvencí ze státního rozpočtu.⁵

V této fázi následuje ještě převod účtů 217 – Zúčtování příjmů územních samosprávných celků a 218 – Zúčtování výdajů územních samosprávných celků na účet 933 – Převod zúčtování příjmů a výdajů minulých let.

Dále je třeba uzavřít výsledkové účty, což provedeme převedením zůstatků účtů účtové třídy 5 na vrub účtu 963 – Účet hospodářského výsledku a zůstatků účtů třídy 6 ve prospěch účtu 963.

Po provedení předešlých uvedených operací vykazují zůstatek jen účty 964, 965 a 933. Zůstatek účtu 963 je výsledkem hospodářské činnosti ÚSC. Podle toho, zda jsou zůstatky na uvedených účtech deváté třídy aktivní nebo pasivní povahy, je převedeme na účet 962 – Konečný účet rozvažný, který musí být po proúčtování všech převodů bilančně vyrovnan.

⁵ Nováková, Š., *Výklad účetnictví obcí*. 1. vyd. Praha: INTES, 2001, str. 163

aktivní zůstatky		pasivní zůstatky		Účet 963		Účet 962
					zisk z HČ	
					ztráta z HČ	

Pro otevírání účetních knih se také využívají účty třídy deváté, což je vidět v následujícím schématu:

Aktivní zůstatky rozvahových účtů	účet 961	Pasivní zůstatky rozvahových účtů
účet 931		účet 964
zisk	pas. saldo výdajů a nákladů	
ztráta	akt. saldo výd. a nákl.	
účet 933		účet 965
pasivní zůstatek	pasivní saldo příjmů a výnosů	
aktivní zůstatek		

22

3.3 Problematika DPH

V účtové osnově pro ÚSC se nachází i účet 343 – Daň z přidané hodnoty. Není to pochopitelně náhoda. Podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty je osobou povinnou k dani z přidané hodnoty (dále jen k dani) i podnikatelská jednotka, která nebyla založena nebo zřízena za účelem podnikání, pokud uskutečňuje ekonomickou činnost. Ekonomickou činností se pro účely tohoto zákona rozumí činnost výrobců, obchodníků a osob poskytujících služby, včetně důlní činnosti a zemědělské výroby a činnosti vykonávané podle zvláštních právních předpisů, zejména nezávislé činnosti vědecké, literární, umělecké, vychovatelské nebo učitelů, jakož i nezávislé činnosti lékařů, právníků, inženýrů, architektů, dentistů a účetních znalců. Za ekonomickou činnost se také považuje využití hmotného a nehmotného majetku za účelem získání příjmů, pokud je tento majetek využíván soustavně.⁶ Obec se při výkonu působností v oblasti veřejné správy, lze tedy říci při výkonu své hlavní činnosti, nepovažují za osoby povinné k dani, a to i v případě, kdy za to přijímají úhradu. Pokud ale při uskutečňování takových výkonů obec naruší hospodářskou soutěž, anebo vykonává-li obec také ekonomickou činnost, považuje se, pokud jde o tyto výkony či činnost, za osobu povinnou k dani. Pokud obec uskutečňuje úkony uvedené v příloze č. 3, pak se vždy považuje za osobu povinnou k dani. [14]

Obec může být osvobozena od daně, pokud její obrat nepřesáhne za 12 předcházejících po sobě jdoucích měsíců částku 1 000 000 Kč. Obratem veřejnoprávního subjektu se pro účely tohoto zákona rozumí výnosy za zdanitelná plnění uskutečněná účetní jednotkou. [14] Pokud obec účtuje a odvádí daň, činí tak obdobným způsobem, jako podnikatelské subjekty a plně se na ni vztahuje zákon o dani z přidané hodnoty.

4. Rozpočet a audit obce

V této kapitole objasňuji základními pojmy, které souvisí s rozpočtem obce, zdůrazňuji jeho význam a funkce. Dále popisuji průběh kontroly hospodaření obce – auditu.

⁶ Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, díl 1, §5, odst. 1 a 2

4.1 Rozpočet obce

Rozpočet obce je nedílnou a důležitou součástí soustavy veřejných rozpočtů a lze ho charakterizovat jako:

- *decentralizovaný peněžní fond*, kde se soustřeďují různé druhy veřejných příjmů, které se následně používají pro zajišťování veřejných statků;
- *bilanci*, která vyjadřuje příjmy a výdaje za rozpočtové období;
- *finanční plán*, podle kterého obce hospodaří v příslušném rozpočtovém období;
- *nástroj prosazování cílů obecní politiky*. [4]

Funkce rozpočtu obce jako decentralizovaného peněžního fondu spočívá v tom, že se zde na příjmovém účtu u příslušného peněžního ústavu soustřeďují finance, které se dále rozdělují a vydávají na vznikající potřeby. Rozpočet je tedy tokovou veličinou, protože v průběhu rozpočtového období, které je v ČR shodné s kalendářním rokem, se stav příjmů a výdajů různě mění. V momentě schvalování rozpočtu obce nikdy není na příslušném příjmovém a výdajovém účtu daný stav příjmů a výdajů. Běžně dochází k časovému nesouladu mezi vývojem příjmů a vývojem výdajů rozpočtu obce.

Rozpočet obce je zároveň bilancí, která v určité struktuře udává příjmy a výdaje. V dlouhodobém horizontu by měl být cílem hospodaření obce vyrovnaný rozpočet, tedy $P = V$, případně přebytkový, kdy $P > V$. Obce mohou vytvářet peněžní fondy, kam případný přebytek rozpočtu převedou. Schodkový rozpočet ($P < V$) může být, podle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, schválen pouze v případě, je-li možné schodek v následujících letech uhradit finančními prostředky z minulých let, nebo smluvně zabezpečenou půjčkou, úvěrem, návratnou finanční výpomocí nebo výnosem z prodeje vlastních dluhopisů. Rozpočet sestavovaný obcemi na jedno rozpočtové období se nazývá běžný rozpočet a bilancují se zde příjmy a výdaje, které se každoročně opakují a které jsou předvídatelné. V zahraničí se často sestavuje ještě kapitálový rozpočet, který je na dobu delší než jeden rok a bilancuje příjmy a výdaje jednorázové, neopakovatelné, zejména týkající se investiční výstavby. V ČR je sestavování

kapitálového rozpočtu spíše výjimkou. Strukturu příjmů a výdajů v rozpočtu určuje rozpočtová skladba.

Rozpočet obce hraje také roli finančního plánu, podle kterého se v průběhu roku hospodaří s peněžními prostředky. Pro efektivní finanční hospodaření jsou velmi důležité i střednědobé rozpočtové prognózy sestavované na 3 až 5 let, které se nazývají rozpočtové výhledy. V ČR není jejich sestavování povinné, takže mnoho obcí tuto praxi, která je ve vyspělých zemích Evropy běžná, zanedbává. To má negativní dopady na dlouhodobější plánování zejména investiční výstavby financované z rozpočtu obce. Zatěžuje to i solidnější analýzu možnosti využívat návratné finanční prostředky, zejména úvěr, pro financování investičních potřeb obcí.⁷ Nikdo pochopitelně nemůže na konci rozpočtového období, kdy by se měl schvalovat rozpočet na nadcházející období, vědět přesně, co se bude následující rok dít. Proto jsou během rozpočtového období povoleny změny rozpočtu, vznikne-li potřeba úhrady rozpočtem nezajištěných potřeb. Velmi důležitým pojmem je rozpočtový proces, jehož etapami rozpočet obce prochází. Jsou to:

- návrh rozpočtu – sestavuje ho výkonný orgán obce (zpravidla finanční odbor),
 - projednávání a schvalování rozpočtu – provádí volené orgány (obecní zastupitelstvo a příslušné komise, zejména finanční a kontrolní) a pokud není schválen před začátkem rozpočtového období, hospodaří obec dle rozpočtového provizoria (rozpočet předchozího období),
 - plnění rozpočtu a jeho kontrola – důležitá je jak průběžná, tak následná kontrola.
- [4]

4.2 Rozpočtová skladba

Příjmy a výdaje, které se stanovují v obecním rozpočtu, se člení podle závazné rozpočtové skladby, platné pro celou soustavu veřejných rozpočtů v ČR. Díky tomu je možné srovnávání jednotlivých rozpočtů (například mezi obcemi) a rychle a přehledně zjistit potřebné informace. Rozpočtová skladba třídí (klasifikuje) zejména pohyby na bankovních

⁷ Peková, J., *Hospodaření obcí a rozpočet*. 1. vyd. Praha: Codex Bohemia, 1997. str. 114

účtech, a to na příjem (přírůstek) peněžních prostředků a výdej (úbytek) peněžních prostředků. [4, 8]

Rozpočtová skladba je v současné době stanovena vyhláškou č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě ve znění pozdějších předpisů. Zde je stanoveno, že obce třídí povinně své příjmy a výdaje z hlediska druhového a odvětvového, a to tak, že nedaňové a kapitálové příjmy se dělí z hlediska odvětvového i druhového (daňové příjmy a přijaté dotace pouze z hlediska druhového) a výdaje se třídí všechny z obou hledisek. Obojí členění se týká všech peněžních operací, které se dělí na příjmy, výdaje a financování.

Při druhovém se používá čtyřmístný číselný kód, ve kterém lze rozlišit třídy, seskupení položek, podseskupení položek a položky. Například kód 1111 znamená:

1 – třída: Daňové příjmy

11 – seskupení položek: Daň z příjmů, zisku a kapitálových výnosů

111 – podseskupení položek: Daň z příjmů fyzických osob

1111 – položka: Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků [18]

V současné rozpočtové skladbě, která je uvedena v příloze vyhlášky č. 323/2002, nalezneme dle druhového členění osm tříd, které zahrnují příjmové operace (Daňové příjmy, Nedaňové příjmy, Kapitálové příjmy a Přijaté dotace), výdajové operace (Běžné výdaje a Kapitálové výdaje) a třídu osmou s názvem Financování. [18]

Odvětvím se rozumí druh činnosti, z které příjmy plynou nebo na který se výdaje vynakládají, nebo zaměření právního subjektu, který finanční prostředky přijímá nebo vydává. Kód odvětvového třídění je také čtyřmístný, ale názvy jednotlivých stupňů seskupení jsou jiné. Rozlišuje se skupina, oddíl, pododdíl a paragraf. Odvětvové členění má šest skupin – zemědělství a lesní hospodářství, průmyslová a ostatní odvětví hospodářství, služby pro obyvatelstvo, sociální věci a politika zaměstnanosti, bezpečnost státu a právní ochrana, všeobecná veřejná správa a služby. Pokud tedy účetní například zaúčtuje příslušnou druhovou položkou určitý výdaj a přidá k němu odvětvový kód 3113 – Základní školy, jasně ze zápisu plyne, kam přesně výdaj směřoval. [18]

4.3 Audit obce

Auditem obce se rozumí přezkoumání jejího hospodaření. Hlavní zákon, který v České republice tuto problematiku upravuje, je zákon č. 420/ 2004 Sb, o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí. Díky tomuto zákonu byla konečně stanovena potřebná pravidla pro audit obcí, a tím omezena nepřehlednost a chaotičnost panující donedávna v této oblasti. Obce nemají ze zákona povinnost nechat si ověřit svou účetní závěrku, ale pokud svěří kontrolu hospodaření auditorovi, ten na její žádost může provést i ověření její účetní závěrky. Pracovníci krajského úřadu tuto pravomoc nemají.

Než vstoupil v platnost výše zmíněný zákon č. 420/2004, řídily se ÚSC při kontrole svého hospodaření především zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, který lze v určitých situacích použít pochopitelně i dnes, a zákonem o obcích. Dnes si mohou obce bez ohledu na počet obyvatel vybrat, zda chtějí své hospodaření nechat přezkoumat auditorovi, nebo příslušnému krajskému úřadu. V minulosti ukládal zákon obcím nad 5000 obyvatel povinnost, nechat si přezkoumat hospodaření auditorem, zatímco obce do 5000 si mohli vybrat.

Obce, které nechají kontrolu svého hospodaření na auditorovi, musí pochopitelně za jeho služby zaplatit cenu, kterou si sjednají při podpisu smlouvy. Pokud obec požádá o přezkoumání hospodaření příslušný krajský úřad, ten je povinen kontrolu vykonat bezplatně. Obce musí požádat krajský úřad o přezkoumání hospodaření do 30. června každého kalendářního roku, nebo do stejného data oznámí příslušnému úřadu (Ministerstvo financí, krajský úřad nebo Magistrát hlavního města Prahy – dále jen „přezkoumávající orgán“), že se rozhodly zadat přezkoumání auditorovi nebo auditorské společnosti. Komora auditorů České republiky vydala k této problematice auditorskou směrnici č. 52 s názvem „Přezkoumání hospodaření a audit účetní závěrky územních samosprávných celků“, podle které se auditoři při kontrole obcí řídí. [15]

Příslušný přezkoumávající orgán nebo auditor si předběžně stanoví plán dílčích přezkoumání, které proběhnou v příslušném kalendářním roce vždy za uplynulé období

(například za čtvrtletí). Po skončení kalendářního roku se pak vykonávají dílčí přezkoumání za zbývajících část předchozího kalendářního roku a jednorázová přezkoumání za celý kalendářní rok u obcí, které nemají hospodářskou činnost a mají méně než 800 obyvatel. [15]

Můžeme tedy říci, že audit obce obsahuje povinnou složku, což je přezkoumávání jejího hospodaření, a audit účetní závěrky, což je nepovinné a provést ji může pouze auditor. Již zmíněný zákon č. 420/2004 Sb. obsahuje podrobné vymezení předmětu přezkoumání hospodaření obce, postup při přezkoumání, práva a povinnosti kontrolorů a územních celků a další. Předmětem přezkoumání jsou údaje o ročním hospodaření územního celku tvořící součást závěrečného účtu, a to:

- plnění příjmů a výdajů rozpočtu včetně peněžních operací, týkajících se rozpočtových prostředků,
- finanční operace, týkající se tvorby a použití peněžních fondů,
- náklady a výnosy podnikatelské činnosti územního celku,
- vyúčtování a vypořádání finančních vztahů ke státnímu rozpočtu, k rozpočtům krajů, k rozpočtům obcí, k jiným rozpočtům, ke státním fondům a jiným osobám,
- nakládání a hospodaření s majetkem ve vlastnictví územního celku,⁸

a mnoho dalších, které vymezuje jak zákon č. 420/2004 Sb., tak i auditorská směrnice č. 52, která tvoří přílohu č. 4 k této práci. Výsledkem přezkoumání hospodaření obce je písemná zpráva s povinnými náležitostmi, stanovenými v obou výše jmenovaných normách a se závěrečným hodnocením. V případě zjištění chyb a nedostatků se ve zprávě uvádí jejich popis včetně uvedení povinností, které nebyly dodrženy. Pokud kontrola nezjistí chyby a nedostatky, uvede to též v závěru zprávy. [15, 19]

Pokud se obec rozhodne, nechat si ověřit svou účetní závěrku, podstoupí účetní, respektive finanční, audit, podle zákona č. 254/2000 Sb., o auditorech v platném znění a podle auditorské směrnice č. 52. Tento audit se zabývá posouzením věrného a poctivého obrazu předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky v účetní závěrce a posouzením, zda

⁸ § 2 odst. 1 zákona č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí

účetní závěrka je v souladu s právními předpisy.⁹ Zkoumá věrné zobrazení stavu majetku a závazků, rozdíl majetku a závazků, finanční situaci a výsledek hospodaření. Kontroluje, zda je účetnictví vedeno úplně, průkazným způsobem a správně. Výsledkem auditu je „Zpráva auditora o ověření účetní závěrky“, která obsahuje výrok auditora o zjištěných skutečnostech, který může mít následující podoby:

- bez výhrad – vykazované skutečnosti jsou v pořádku,
- s výhradou - důvod nesouhlasu nebo rozsah omezení není tak značný, aby udělil záporný výrok nebo výrok odmítl,
- záporný výrok - nesouhlas s vedením účetní jednotky se dotýká tak významné skutečnosti, že dochází k zásadnímu ovlivnění účetní závěrky,
- odmítnutí výroku – omezení auditorova rozsahu v účetní jednotce je tak významné, že není schopen vyjádřit svůj názor na věrnost a pravdivost zobrazení skutečnosti v účetní závěrce.

Finanční audit je pro obce výhodný, protože vypovídá o správném vedení organizace a o její schopnosti nést případné zatížení dluhem. To je nepostradatelná a důležitá informace pro banky, investory nebo ostatní finanční instituce, u kterých by se obec mohla snažit získat externí zdroje financování. [3, 5, 15]

5. Město Nová Paka

Město Nová Paka leží ve východních Čechách v zajímavém místě trojúhelníku slávy vlastně tří hradů – Kumburk, Pecka a Levín, které není ani v horách, ani v rovinatém kraji, ani v Českém ráji. O existenci dnes bezmála desetitisícového města se ví od roku 1357. Za tuto dobu zde pobýval či se tu přímo narodil velký počet známých lidí, kteří se pojili s různými uměleckými a duchovními směry. V roce 1904 sem Karel Sezemský zavedl české spiritisty a titul centrum spiritismu už Nové Pace zůstal. Vznikla zde slavná sochařská a řezbářská dílna rodu Suchardů. Z Nové Paky pocházejí také například členové skupiny 42 - sochař L.Zívr, malíř Fr. Gross, fotograf Mir. Háek, malíři Otakar Číla, Ot. Zemina. [20]

⁹ odst. 39 auditorské směrnice č. 52 Přezkoumání hospodaření a audit účetní závěrky ÚSC

Dnešním starostou Nové Paky je Mgr. Josef Cogan, který vyhrál se svou stranou „Sportovci pro Novou Paku“ komunální volby v roce 2002. Zastupitelstvo města, volený orgán, má 21 členů a v jeho čele stojí již zmíněný starosta. Jako své iniciativní a kontrolní orgány zřizuje výbory. Nová Paka má kromě finančního a kontrolního výboru, které jsou povinné ze zákona také:

- Organizační výbor
- Výbor pro rozvoj
- Výbor pro školství
- Výbor pro památkovou péči.

Rada města, jejíž členy si mezi sebou vybrali zastupitelé (vždy je to dle zákona o obcích starosta a místostarosta/starostové), je sedmičlenná. Plní funkci výkonného orgánu v oblasti samostatné působnosti a je odpovědná zastupitelstvu. Zastupitelstvo schvaluje veškeré prodeje i koupe pozemků a nemovitostí, rozpočet, úpravy rozpočtu, vyhlášky města (nejčastěji o místních poplatcích), zřizují a ruší příspěvkové organizace a organizační složky, atd. Rada města může mít své komise, které plní funkci poradních a iniciativních orgánů a svá stanoviska a náměty předávají k projednání radě. Nová Paka má zřízeny následující komise:

- Bytová komise
- Dopravní a bezpečnostní komise
- Komise pro životní prostředí
- Kulturní komise
- Sociální a zdravotní komise
- Sportovní komise
- Stavební komise

Za určitých podmínek daných zákonem o obcích může být komise i výkonným orgánem.

[2, 10]

Velmi důležitým výkonným orgánem obce jsou odbory, které se v praxi o chod obce starají. Jednají s občany, radí jim v různých situacích, realizují plány zastupitelstva, atd. Nová Paka má Finanční, Dopravní, Správní, Sociální, Stavební odbor a dále Majetkový

odbor - investiční oddělení, Majetkový odbor - oddělení správy majetku, Odbor školství a kultury, Odbor životního prostředí, Obecní živnostenský úřad a Kancelář úřadu. Každý odbor má svého vedoucího. Organizační struktura městského úřadu Nové Paky je v přehledném schématu znázorněna v příloze č.1.

5.1 Organizace zřízené městem Nová Paka

Kromě jiných orgánů najdeme v organizační struktuře Nové Paky také kolonky s názvem „Příspěvkové organizace s právní subjektivitou“, „Organizační složky bez právní subjektivity“ a „Obchodní společnosti, které město zřídilo“. Tyto názvy v sobě skrývají řadu příspěvkových organizací, na jejichž zřizování má obec právo. Nová Paka založila jednu obchodní společnost, ve které má 100% podíl. Jmenuje se TermoReal a je to společnost s ručením omezeným, která byla zřízena za účelem správy bytového fondu a nemovitostí města Nová Paka. Dále provozuje teplárnu Studénka a zajišťuje distribuci tepla a teplé užitkové vody.

Organizační složky bez právní subjektivity jsou takové, kterým město Nová Paka vede účetnictví (mzdy, proplácí faktury apod.) a zároveň je uvádí ve svém rozpočtu. Nová Paka zřídila následující:

- Jednotka dobrovolných hasičů,
- Městská knihovna,
- Městské kino,
- Městská policie.

Příspěvkové organizace jsou též zřízeny městem, ale mají své účetnictví a město jim přispívá na provoz dotacemi. Pokud má taková organizace nějaký příjem, nemusí ho odvádět městu, ale ponechává si ho pro pokrytí svých výdajů. V Nové Pace fungují následující příspěvkové organizace:

• Dům dětí a mládeže	• Městské kulturní středisko
• Technické služby	• Městské muzeum

- Ústav sociálních služeb
- Mateřská škola Husitská
- Mateřská škola Nad poštou
- Základní škola Komenského
- Základní škola Husitská
- Základní umělecká škola
- Školní jídelna 1. Základní školy
- Školní jídelna 2. Základní školy.

6. Účetnictví obce Nová Paka

V této kapitole představuji účetnictví města Nová Paka a dále specifikuji způsob, kterým obec vyřešila oddělení hospodářské a hlavní činnosti.

6.1 Účtování o hospodářské činnosti a stanovení daně z příjmů

V teoretické části mé práce jsem popsala účtování o hlavní činnosti a také zdůraznila, že v této oblasti panují ještě určité nejasnosti. Zatímco účtování o hlavní činnosti je v mnoha obcích podobné a jeho objem nelze nijak výrazně ovlivnit, rozsah účtování o hospodářské činnosti závisí na aktivitě a rozhodnutí obce.

Účetnictví Nové Paky nepoužívá pro zachycování hospodářské činnosti účty třídy 5 ani 6 a tudíž můžeme říci, že určitě neprovozuje podnikatelskou činnost. Příslušné orgány města Nová Paka se rozhodly omezit hospodářskou činnost, a tím i její administrativní náročnost, na minimum, a to právě tím, že ji vykonávají pouze v takovém rozsahu, ke kterému jsou ze zákona o obcích oprávněny (podkapitola 3.1). Totiž hlavní a pravidelně se opakující hospodářské činnosti města, který se dále věnuji, jsou:

- prodej dřeva z lesů,
- pronájmy bytů, nebytových prostor a pozemků
- a příjmy z reklam.

Město Nová Paka stanovilo pro své lesy správce, který zodpovídá za výsadbu nových stromků, kácení dřeva a celkově se o lesy stará. Když dojde ke kácení, správce zajistí odbornou firmu, která vykoná požadovanou práci, kterou městu vyfakturuje. Příjmem je

prodej pokáceného dřeva. MěÚ Nová Paka není plátcem DPH, jelikož svým obratem nepřekročí za dvanáct po sobě jdoucích měsíců 1 000 000 Kč.

Správu svých bytů a nemovitostí přenechala Nová Paka společnosti TermoReal, kterou zřídila. Tato firma je normálním podnikajícím subjektem a plátcem DPH. Nová Paka jí přispívá na údržbu městských objektů, tento příspěvek je v účetnictví obce zachycován jako výdej, nikoliv náklad, a každý měsíc od ní přijímá na bankovní účet vybrané nájemné, které je příjmem, což vyplývá ze zákona o rozpočtových pravidlech ÚSC (§ 7). V praxi se na začátku roku zaúčtuje pohledávka vůči společnosti TermoReal na účet 315 v částce, kterou podle svých výpočtů (předpokládané výše ročního nájemného) stanoví TermoReal, a která se postupně umořuje při každoměsíčním příjmu nájemného na účet města. TermoReal ve svém účetnictví standardně zachycuje výnosy a náklady spojené se správou bytů a nemovitostí města a provádí odpisy. Město Nová Paka tudíž nevykonává žádnou činnost, kterou by vybočovala z povinnosti pečovat o zachování a rozvoj svého majetku, jak je její povinností ze zákona o obcích.

Další otázkou, která se k tomuto tématu nepochybně pojí je daň z příjmů právnických osob, kterou obec ze své hospodářské činnosti odvádí. Nová Paka sice využívá zákona o obcích a zákona o rozpočtových pravidlech, aby si nemusela komplikovat účetnictví vedením výnosových a nákladových příjmů, ale minimální hospodářskou činnost stejně vykonává a tudíž má povinnost z ní odvést daň z příjmů. K jejímu vypočítání používá kombinovaný systém, tzn. že z účetní evidence je dále odvozena mimoúčetní evidence příjmů podléhajících dani z příjmů právnických osob, které jsou vykázané v rámci rozpočtového hospodaření (například zmíněné příjmy z pronájmů a reklam). Jako protiváha těmto příjmům slouží výdaje, které s danou činností souvisí (příspěvky na údržbu objektů města, výkony pracovníků v lese a další). Vypočítaná daň se převádí na příjmový účet města a finančnímu úřadu se vyplní příslušný formulář přiznání daně z příjmu právnických osob.

6.2 Účtování o hlavní činnosti

Účetnictví obce má na starosti finanční odbor, kde pracuje sedm zaměstnanců. Nová Paka účtuje ve dvouokruhovém systému, což znamená, že pro sledování profinancovávaných příjmů a výdajů stanovených v rozpočtu používá účty:

- 231 – Základní běžný účet,
- 232 – Vkladový výdajový účet,
- 235 – Příjmový účet.

Ze základního běžného účtu („hlavního“ účtu) se převádějí prostředky na vkladový výdajový účet, aby se pokryly potřeby běžných a kapitálových výdajů. Pravidelně (nejméně 1x měsíčně) se sem převádějí příjmy inkasované na zvláštních příjmových účtech. Na ZBÚ se přijímají dotace, přechodné výpomoci, úvěry převáděné do rozpočtu a uskutečňují se převody z jiných rozpočtových i mimorozpočtových účtů. Zároveň se odsud mohou hradit dotace a příspěvky jiným obcím, příspěvkovým organizacím a dalším subjektům, přičemž nejde o výdaje, které se účtují do nákladů v účtové tř. 4, ale na účty 213 a 214. Vyplácené prostředky se musí zúčtovat na účtu 218.¹⁰

Vkladový výdajový účet se používá k financování běžných kapitálových a neinvestičních výdajů a k úhradám úroků z úvěrů. Mohou se zde zachycovat pouze rozpočtové příjmy týkající se přijaté dotace z hlavního účtu. Na příjmový bankovní účet se inkasují běžné rozpočtové příjmy z daní a poplatků, z činnosti ÚSC, z odprodeje majetku a další.

Další účty, které má město Nová Paka, jsou úvěrové účty u České spořitelny a u Hypoteční banky. Úvěr od České spořitelny byl poskytnut v roce 1995 na centrální kotelnu sídliště, vodovod Kumburský újezd a chodníky v Nové Pace ve výši 45 mil. Kč. V červnu v roce 2006 bude tento úvěr splacen. Úvěr od Hypoteční banky si Nová Paka vzala roku 1996 a jeho výše činila 18 mil. Kč. Posloužil na výstavbu penzionu (pečovatelský dům) v Nové Pace. Od Státního fondu životního prostředí byla Nové Pace poskytnuta půjčka na výstavbu kanalizačního sběrače, která se splácí čtvrtletními splátkami ze ZBÚ. Město Nová Paka má taktéž založen Běžný účet cizích prostředků, na který jsou připisovány od České správy sociálního zabezpečení důchody pro nesvéprávné občany Nové Paky, nad

¹⁰ Gordic spol. s r. o., *Metodika zpracování rozpočtu a účetnictví v programu UCR GORDIC verze 1.10.09.01*. Jihlava: Gordic spol. s r. o., 2004., str. 19

kterými má sociální odbor města soudem stanovené opatrovnictví. Tento účet slouží také pro skládání jistot. Například při výběrových řízeních sem musí každá zúčastněná firma složit stanovenou jistotu, která všem firmám, jež neuspějí, bude vrácena.

Obec sleduje a účtuje o transakcích jak na běžných bankovních účtech, tak na účtech fondů, které může podle potřeby zřizovat. Nová Paka má Sociální fond, Kapitálový fond a Dotační fond. Sociální fond je tvořen 3% z hrubých mezd zaměstnanců a platí se z něho životní výročí zaměstnanců (50 let, 55 let, 60 let a odchod do důchodu), přispívá se na stravování zaměstnanců, oceňuje se odběr krve, který zaměstnanec podstoupí apod. Ve všech případech se ze sociálního fondu hradí věcné dary. Zaměstnanci mohou ze sociálního fondu získat půjčku ve výši 10 000 Kč na vybavení domácnosti nebo 20 000 Kč na modernizaci bytu nebo domu. Půjčka je bezúročná a je splatná do tří eventuelně do 5 let. Příjem sociálního fondu je pak tvořen i splátkami těchto půjček. Peněžní fondy se používají pouze prostřednictvím rozpočtu. Ve výdajích na ně lze přímo účtovat o poskytnutých půjčkách, bankovních poplatcích, převodech na rozpočtové účty prostřednictvím konsolidovaných položek a v příjmech o splátkách poskytnutých půjček, přijatých úrocích, přijatých darech, nahodilých příjmech, převodech z rozpočtových účtů prostřednictvím konsolidovaných položek. [6]

Ke zpracování účetnictví obce se používají počítače s nainstalovaným programem UCR Gordic, který je určen pro zpracování rozpočtu a účetnictví organizačních složek státu, územních samosprávných celků a příspěvkových organizací. Obce nemohou používat jakýkoli účetní program pro podnikatele, protože je třeba zajistit specifické propojení účetního případu s rozpočtovou skladbou, jejíž položky mají závazné označení. Ke každému účetnímu případu je vyhotovena takzvaná košilka, podle které se případ zaúčtuje do programu. Košilka je předtištěná tabulka, do které se podle potřeby (dle účetního případu) vyplňuje:

- číslo dokladu,
- syntetický a analytický účet,
- příslušná rozpočtová skladba dle druhového i odvětvového členění,
- příslušná částka na straně má dáti a dal.

V příloze č. 5 je příklad interního dokladu městského úřadu v Nové Pace – Průvodka k faktuře, kde je zvýrazněna podoba košilky. Zvláštností zadávání účetních dokladů obce do počítačového programu je, že se nemusí zadávat text účetního případu, ale stačí uvést příslušnou rozpočtovou skladbu (v třídění dle odvětví i dle druhu).

Aby účetnictví Nové Paky (jakož i ostatních obcí) splňovalo veškeré požadavky dané zákony, musí obsahovat:

- účtový rozvrh,
- účetní doklady,
- Knihu došlých faktur,
- Knihu odeslaných faktur a pohledávek,
- Finanční deník,
- Hlavní knihu,
- inventarizaci majetku a závazků ke dni roční účetní závěrky,
- Výkaz o plnění rozpočtu,
- Rozvahu s přílohou k účetní závěrce (přílohy č. 6. a 7.)
- Výkaz zisků a ztráty (pokud má obec hospodářskou činnost),
- Případné komentáře k závěrce.

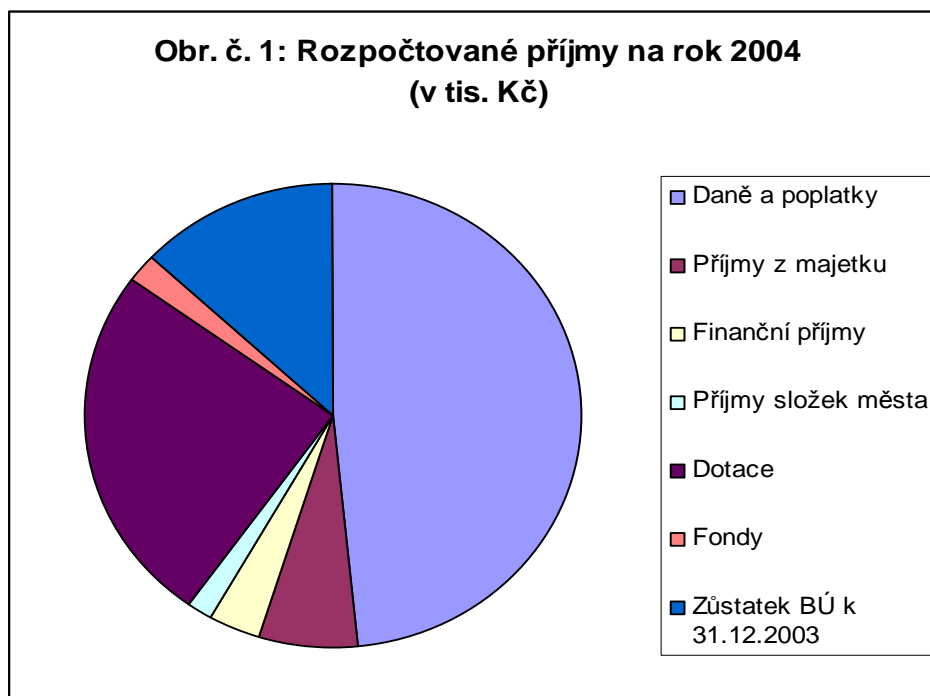
Nová Paka účtuje o zásobách způsobem A a zachycuje je ve skutečných pořizovacích cenách. Pouze vybrané druhy materiálu, jak vyplývá z interních směrnic města, se účtují přímo do spotřeby (např. kancelářský materiál, materiál na opravy a údržbu určený na konkrétní akce, tiskopisy a další položky). Každý měsíc se provádí účetní uzávěrka, která se posílá na Krajský úřad a po čtvrt roce se vyhotovuje a odevzdává Krajskému úřadu též rozvaha a příloha. Vše se posílá elektronickou poštou a zároveň i v tištěné podobě.

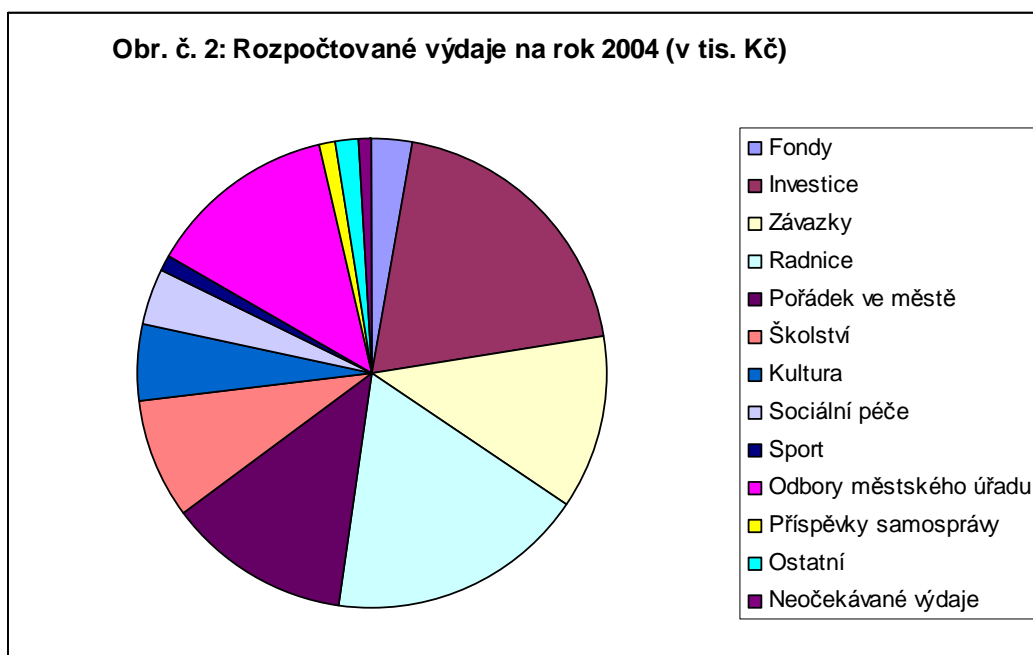
Konec roku je tradičně hektickým obdobím, kdy je třeba provést velmi důležité operace a sestavit různé potřebné výkazy. U operací ZBÚ účetní kontroluje nutnost použití záznamových jednotek – konsolidace na úrovni ÚSC, poskytnutí návratných finančních výpomocí mezi rozpočty za účelem rozpočtové politiky a přijetí splátek přechodných výpomocí – závazná analytika účtů 271 a 273. U financujících operací ZBÚ se zaúčtují všechny úroky a poplatky na účtech termínovaných vkladů a zkontrolují analytiky všech účtů, které mají vstoupit do přílohy k rozvaze (272, 281, 283, 289, 322, 951, 953, 958, 959, 063, 253, 312). Příjmový účet se běžně vynulovává každý měsíc a zůstatek se převádí, stejně jako na konci roku, na ZBÚ. Dále se odvádí a zaúčtovávají veškeré příjmy, předepisují se pohledávky (inventarizují se), přijímají se zálohy (rozpis dle poskytovatelů) a dělí se nájemné (čisté nájemné a zvláštní služby). Výdajový účet se nuluje pouze na konci roku, kontrolují se poskytnuté zálohy dle inventarizace a předepisují se neuhrazené došlé faktury vztahující se k běžnému roku. Zůstatek se také převádí na ZBÚ. U pořízení dlouhodobého majetku se kontroluje zařazení a vyřazení investic, pořízení investic dle inventarizace a proúčtování 211/901 (z vlastních zdrojů). Předpis mezd za prosinec se dává do prosince a účtování prosincových mezd se do výdajů může zahrnout buď v prosinci nebo až v lednu následujícího roku. Pokladna zajišťuje vrácení všech provozních záloh a vrácení pokladní hotovosti na běžný účet a proúčtovává se, pokud není vynulována. Dále pracovníci účtárny v Nové Pace vyhotovují účetní závěrku, která obsahuje rozvahu a přílohu k účetní závěrce (doplňuje a vysvětluje informace v rozvaze), inventurní soupis a závěrečný účet města, který je blíže specifikován v kapitole č. 9.

7. Rozpočet a rozpočtová skladba města Nová Paka v roce 2004

V této kapitole se věnuji rozpočtu na rok 2004. Popisuji změny, které bylo nutno v průběhu roku 2004 provádět, uvedu zda obec použila rozpočtové provizorium a rozpočtový výhled, jaká je rozpočtová skladba a další postřehy o rozpočtu Nové Paky za rok 2004.

Projednání rozpočtu na rok 2004 a jeho schvalování proběhlo v Nové Pace poměrně standardním způsobem. Zastupitelstvo schválilo dne 10.12.2003 rozpočtové provizorium, podle kterého se město řídilo až do schválení rozpočtu na rok 2004. Tento způsob se mezi obcemi používá velmi často, protože na konci roku, kdy by se logicky měl schvalovat rozpočet na příští rok, bývá ještě mnoho položek nejasných. Například výše státních dotací a jiných finančních podpor. Rozpočet na rok 2004 (příloha č.8) byl schválen 3.března 2004 (maximální možný termín dle zákona je konec dubna). Nová Paka tradičně sestavuje rozpočet jako vyrovnaný a ani rok 2004 nebyl výjimkou. Rozpočtované příjmy i výdaje dosáhly výše 127 793 tis. Kč. Obrázky č. 1 a č. 2 na následující straně názorně ukazují složení příjmů a výdajů města. Je patrné, že největší část příjmů tvoří daně a poplatky spolu s dotacemi, zatímco nejvyšší výdaje jdou do investičních akcí města, což je velmi pozitivní jev, který by měl zajistit rozvoj obce.

Obr. č.1 i č.2 - zdroj: Rozpočet města Nová Paka na rok 2004,
[online]. dostupné z www.munovapaka.cz

V průběhu roku se může objevit řada událostí, kvůli kterým se musí rozpočet upravovat, aby co nejvíce odpovídal skutečnosti. První úprava rozpočtu proběhla v červnu, kdy zastupitelstvo schválilo rozpočet jako přebytkový, díky nerozdělenému výtěžku z výherních hracích přístrojů za rok 2003, který činil 706 tis. Kč. Další úpravy proběhly na červencovém zasedání Zastupitelstva a jejich smyslem bylo dostat finančním nárokům investic. Ve zbývajících polovině roku se rozpočet dočkal ještě dalších třech úprav, které všechny skončily schválením přebytku a k 31.12.2004 tedy skončil rozpočet města Nová Paka přebytkem. [7]

Další zajímavé skutečnosti, které se pojí s komentářem rozpočtu na rok 2004 a finančnímu hospodaření města, které z něho vyplývá, jsou k dispozici v Závěrečném účtu města v příloze č. 9. Je zde například tabulka s finančním vypořádáním dotací poskytnutých městu Nová Paka, granty z Krajského úřadu a úvěrová zatíženost města Nová Paka. Dokument, který se přímo jmenuje rozpočtový výhled, Nová Paka sestavuje. Existují ale plány budoucího rozvoje města a také evidence dlouhodobých závazků a záměry určitých investičních akcí.

V příloze č. 8 uvádím rozpočet v podobě tabulky, který byl předložen ke schválení zastupitelstvu města. Je číslován plynule od 1 do 202 bez zjevné návaznosti na závaznou

rozpočtovou skladbu. Rozpočet však podle zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů musí respektovat závaznou rozpočtovou skladbu. Ačkoliv se tedy zastupitelům města předkládá zjednodušená a přehlednější verze rozpočtu, pracovníci finančního odboru musí všechny jeho části rozepsat a očíslovat podle rozpočtové skladby. Toto složitější a zákonem vyžadované členění rozpočtu je patrné také z výkazu o hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků. Z rozpočtu na rok 2004 je vidět, jak byl upravoval a jaký byl skutečný stav na konci roku 2004. Jak jsem již zmínila, rozpočet skončil přebytkem a to:

- skutečné příjmy za rok 2004 = 218 647 tis. Kč
- skutečné výdaje za rok 2004 = 196 361 tis. Kč
- rozdíl příjmů a výdajů za rok 2004 = 22 286 tis. Kč.

8. Kontrola hospodaření a audit účetní závěrky města Nová Paka

Zastupitelstvo města se rozhodlo, zadat přezkoumání svého hospodaření auditorské firmě ECO – Economic & Commercial office, s. r. o. Auditoři této firmy měli za úkol nejenom přezkoumat hospodaření města, jak vyžaduje zákon o přezkoumání hospodaření ÚSC a dobrovolných svazků obcí, ale také provést audit účetní závěrky.

V průběhu roku 2004 navštívili auditoři město dvakrát a celková kontrola hospodaření a účetnictví za rok 2004 se konala na přelomu února a března 2005. První kontrola se uskutečnila v květnu 2004, kdy měli auditoři k dispozici mimo jiné měsíční uzávěrky a rozvahu za první čtvrtletí roku 2004 a další proběhla v říjnu. Kontroly trvaly vždy jeden den za účasti dvou auditorů. Průběžný dohled auditorů zajistil včasné upozornění na případné chyby v účetnictví a tím se zamezilo případným větším nedostatkům. Celkové přezkoumání hospodaření města se tedy uskutečnilo na přelomu února a března 2005. Kromě pracovníků finančního odboru s auditory ochotně spolupracoval každý, kdo byl zodpovědný za poskytnutí požadovaných informací. Majetkový odbor – investiční oddělení předkládal podklady k výběrovým řízením investičních akcí. Tajemník městského úřadu informoval o mzdových a personálních záležitostech.

Hodnotilo se hospodaření města v členění podle rozpočtové skladby, plnění rozpočtu, údaje o přijatých a poskytnutých dotacích a příspěvcích na činnost a postup při sestavení závěrečného

úctů města. Dále byl ověřen soulad postupu účtování města s právními předpisy v oblasti účetnictví a vyhodnocovalo se provedení inventarizace majetku a závazků města za rok 2004. Závěrečný účet města (příloha č. 9) měl následující části:

- I. Plnění rozpočtu příjmů a výdajů
- II. Vyúčtování finančních vztahů ke státnímu rozpočtu, rozpočtům krajů, obcí, státním fondům a jiným rozpočtům
- III. Stav úvěrů
- IV. Stav dluhové služby
- V. Výsledek přezkoumání hospodaření města za rok 2004.

Audit účetní závěrky, tedy část kontroly, kterou zákon přímo nevyžaduje, se soustředil například na:

- přezkoušení účetní závěrky v plném rozsahu,
- ověření konečných stavů rozvahových účtů k 31. prosinci 2003 do počátečního stavu k 1. lednu 2004,
- ověření účetních zápisů, vedení hlavní knihy v analytickém i syntetickém členění a účtování v deníku,
- ověření závěrečného účtování v roce 2004 a sestavení roční účetní závěrky,
- oceňování dlouhodobého majetku,
- kontrolu zadávání veřejných zakázek a vyhlašování výběrových řízení,
- ověření postupu při účtování v oblasti majetkových, finančních a peněžních fondů,
- ověření postupu statutárních orgánů města při provádění schvalování rozpočtu a rozpočtových změn.

Po důkladném přezkoumání vyhotovili auditoři písemnou zprávu s názvem Zpráva auditora o výsledcích přezkoumání hospodaření a účetní závěrky Města Nová Paka za období od 1.1.2004 do 31.12.2004 (příloha č. 10), která v sobě zahrnuje jak kontrolu hospodaření, tak audit účetní závěrky. V obou případech bylo hodnocení auditora bez výhrad.

Podle mého názoru byl audit města Nová Paka za rok 2004 proveden opravdu velmi důkladně. Auditoři vyžadovali informace od různých odborů města, aby byli schopni

odpovědně posoudit situaci hospodaření a účetnictví města. Auditorská zpráva je velmi důležitý dokument nejenom pro zastupitelstvo a obyvatelstvo města, ale také pro dodavatele a investory, ať už současné nebo budoucí, kteří díky ní získávají větší jistotu kvalitní spolupráce bez zjevného rizika. Audit města Nová Paka za rok 2004 potvrdil, že obec hospodaří úspěšně a hlavně jí nehrozí přílišná zadluženost, jako tomu je u některých českých obcí.

9. Problémy města Nová Paka

Ačkoli město hospodaří velmi slušně a svědomitě, není to žádná oáza, které by se vyhýbaly problémy. I město Nová Paka zápolí s vykonáváním různých činností, které jí stát svěřil do kompetence, aniž by to viditelně zohlednil v jeho dotacích. Nejaktuálnější je problém zavádění bodového systému postihu neukázněných řidičů, který má začít fungovat v červenci roku 2006 a který by měl být zajišťován právě obcemi. Stejně jako ostatní ani Nová Paka neví, jakým způsobem má systém uvést do reálného fungování a kde má vzít peníze na potřebné počítačové vybavení a nejspíše i na pracovníka, který bude systém spravovat.

Dalším palčivým problémem je již desetiletí projednávaný, odkládaný a předělávaný obchvat města Nová Paka. Jelikož je tato obec nejpřímější a nejjednodušší cestou ke známým a oblíbeným krkonošským zimním střediskům jako Špindlerův Mlýn či Pec pod Sněžkou, je každou zimu sužována kolonami automobilů. S rostoucí hustotou provozu bývá situace dost kritická už i v letních měsících. Proto není divu, že se různá zastupitelstva města snaží prosadit obchvat, který by ulevil přetíženému centru Nové Paky a zrychlil dopravu. Financování tohoto projektu se ujme stát, ale přesvědčení okolních vesnic, které budou obchvatem zasaženy zůstává na bedrech zastupitelů města. Vyjednávání se vleče už zhruba 30 let, protože každý nový návrh s sebou pochopitelně nese řadu odpůrců a petic proti výstavbě obchvatu. Podle posledních informací z městského úřadu už však konečně bylo rozhodnuto a stavba by měla začít nejpozději do roku 2010. Vzhledem k tomu, že obyvatelé města a okolních vesnic byli v minulosti informováni o různých termínech začátku výstavby této rychlostní komunikace (například to měl být rok 2000 a poté 2003), nenachází již přílišnou důvěru ani v ten poslední.

Závěr

Rozsah této práce není takový, aby se v něm dalo podrobně vysvětlit účetnictví a hospodaření obcí, nicméně doufám, že poskytuje základní náhled na tuto problematiku. Pro hlubší analýzu je nutné prostudovat další materiály, přičemž určitě pomůže literatura, ze které jsem čerpala.

Mým cílem nebylo vysvětlovat základní problematiku účetnictví, objasňovat druhy účtů, účetních zápisů ani teorii účetnictví. Snažila jsem se postihnout hlavní rozdíly mezi účetnictvím obcí a podnikatelských subjektů s předpokladem, že základy účetnictví (dříve podvojného účetnictví) jsou čtenáři známy. Dále jsem chtěla umožnit náhled do struktury řízení obce, jejich pravomocí a nejdůležitější legislativy, která se s tímto tématem pojí.

Teorii, které jsem se dotkla v první části své práce, jsem se následně snažila uplatnit na praktickém příkladu města Nová Paka a přiblížit tak fungování celého systému hospodaření. Velmi zajímavou částí je také kontrola hospodaření obcí, která v posledních letech prošla mnohými změnami, jež vyústily k přijetí zákona o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí.

Většina informací, které jsem se v rámci své bakalářské práce dozvěděla, pro mne byla zcela nová. Nově získaných poznatků si velmi vážím a pomýšlím na další seberealizaci a sebero-zvíjení v oblasti problematiky hospodaření a účetnictví obce, vedení obce, municipálních rozpočtů a veřejných financí.

Seznam použité literatury

1. publikace

- [1] Nováková, Š., *Výklad účetnictví obcí*. 1. vyd. Praha: INTES, 2001.
ISBN 80-238-7133-1
- [2] Svobodová, J. a kol., *Abeceda účetnictví 2006 pro územní samosprávné celky, příspěvkové organizace, státní fondy a organizační složky státu*. 2. vyd. Olomouc: ANAG, 2006. ISBN 80-7263-332-5
- [3] Rektořík, J., Šelešovský, J., a kol., *Audit obcí, ROPO a neziskových organizací*. 1. vyd. Zlín: GRASPO, 1999. ISBN 80-210-2063-6
- [4] Peková, J., *Hospodaření obcí a rozpočet*. 1. vyd. Praha: Codex Bohemia, 1997.
ISBN 80-85963-34-5
- [5] Meigs, Whittington, Pany and Meigs, *Principles of auditing*. 9. edition. Boston: IRWIN, 1989. ISBN 0-256-06803-8
- [6] Gordic spol. s r. o., *Metodika zpracování rozpočtu a účetnictví v programu UCR GORDIC verze 1.10.09.01*. Jihlava: Gordic spol. s r. o., 2004. bez ISBN
- [7] Podlipná, K., *Závěrečný účet města Nová Paka za rok 2004*. Nová Paka, 2005. Interní materiál Finančního odboru
- [8] Kinšt, J., *Rozpočtová skladba v roce 2003 a praktické příklady*. Praha: Pragoeduca, 2002. ISBN 80-7310-006-1
- [9] *Účtová osnova a postupy účtování pro organizační složky státu, územní samosprávné celky a příspěvkové organizace*. Olomouc: Anag, 2002. ISBN 80-7263-101-2

2. zákony:

- [10] Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích (obecním řízení), § 1
- [11] Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví
- [12] Vyhláška č. 505/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zák. č. 563/1991 Sb.
- [13] Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů
- [14] Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty
- [15] Zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí
- [16] Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů

[17] Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

[18] Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě

[19] Auditorská směrnice č.52 – Přezkoumání hospodaření a audit účetní závěrky ÚSC

3. webové stránky:

[20] www.munovapaka.cz

[21] www.denik.obce.cz

Seznam příloh

- Příloha č. 1 – Organizační struktura města Nová Paka
(1 strana)
- Příloha č. 2 – Směrná účtová osnova
(9 stran)
- Příloha č. 3 – Seznam plnění, při jejichž provádění se veřejnoprávní subjekt vždy považuje za osobu povinnou k dani
(1 strana)
- Příloha č. 4 – Auditorská směrnice č. 52 „Přezkoumání hospodaření a audit účetní závěrky územních samosprávných celků“
(7 stran)
- Příloha č. 5 – Průvodka k faktuře
(1 strana)
- Příloha č. 6 – Rozvaha Města Nová Paka za období 13/2004
(5 stran)
- Příloha č. 7 – Příloha účetní závěrky Města Nová Paka za období 13/2004
(2 strany)
- Příloha č. 8 – Rozpočet města Nová Paka na rok 2004
(3 strany)
- Příloha č. 9 – Závěrečný účet města Nová Paka za rok 2004
(10 stran)
- Příloha č. 10 – Zpráva auditora o výsledcích přezkoumání hospodaření a účetní závěrky města Nová Paka za rok 2004
(12 stran)